प्रतिज्ञापत्र

"सोलापूर शहरातील प्राथमिक शिक्षकांच्या व्यवसाय समाधानाचा व अध्यापन परिणामकारकतेचा सहसंबंधात्मक अभ्यास करणे" हा लघु शोध प्रबंध मी स्वत: तयार केलेला असून हा प्रबंध कोणत्याही विद्यापीठाच्या परीक्षेकरीता सादर केलेला नाही असे प्रतिज्ञापूर्वक नमूद करतो.

प्रस्तुत लघु शोध प्रबंध मी शिवाजी विद्यापीठाच्या एम्.फिल (शिक्षणशास्त्र) पदवी परीक्षेसाठी सादर करीत आहे.

स्थळ - सोलापूर

दिनांक - डिसेंबर 1999

श्री मुंढे एच्. बी.

कस्तुरबाई शिक्षणशास्त्र

महाविद्यालय, सोलापूर.

1997 - 99

SHIVAJI UNIVERSITY LIBRARY KOLHAPUR

BARR. BALASAHEB KHARDEKAR LIBRARY
SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR

मार्गदर्शकाचे प्रमाणपत्र

श्री मुंढे एच्. बी. यांनी माझ्या मार्गदर्शनाखाली "सोलापूर शहरातील प्राथमिक शिक्षकांच्या व्यवसाय समाधानाचा व अध्यापन परिणामकारकतेचा सहसंबंधात्मक अभ्यास करणे" या विषयावर एम्.फिल (शिक्षणशास्त्र) पदवीसाठी संशोधन अहवाल सादर केला आहे. सदरहू संशोधन कार्य समाधानकारकरित्या पूर्ण केले असून कोठे ही प्रसिध्द झालेले नाही.

स्थळ - सोलापूर
दिनांक- डिसेंबर 1999

डॉ. जगताप इ. ना.
(मार्गदर्शक)
कस्तुरबाई कॉलेज ऑफ एज्युकेशन,
सोलापूर.

SHIVAJI UNIVERSITY LIBRARY KOLHAPUR

BARR. BALASAHEB KHARDEKAR LIBRARY
SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR.

प्राचार्यांचे प्रमाणपत्र

श्री मुंढे एच्. बी. यांनी 'सोलापूर शहरातील प्राथमिक शिक्षकांच्या व्यवसाय समाधानाचा व अध्यापन परिणामकारकतेचा सहसंबंधात्मक अभ्यास करणे' हा शोध प्रबंध प्रा. डॉ. ह.ना. जगताप, यांच्या मार्गदर्शनाखाली कस्तुरबाई कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, सोलापूर या संशोधन केंद्रातून पूर्ण करुन शिवाजी विद्यापीठास सादर करण्यात येत आहे.

स्थळ - सोलापूर

दिनांक - डिसेंबर 1999

डॉ. भिंताडे वि.रा.

प्राचार्य,

कस्तुरबाई कॉलेज ऑफ एज्युकेशन,

सोलापूर.

BARR. BALASAHEB KHARDEKAR LIBRARY
SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR.

ऋण निर्देश

शिक्षणाशिवाय कोणताही माणूस परिपूर्ण व स्वाभिमानी जीवन जगू शकत नाही. ज्ञानाच्या आणि तंत्रज्ञानाच्या प्रस्फोटामुळे ज्ञान भंडारात दरक्षणी भर पडत आहे. जीवनाला अभिमुख असणारे शिक्षण ही त्यामुळे बहुमुखी झाले आहे. शिक्षणाच्या विविध स्तरामध्ये प्राथमिक शिक्षण हा शिक्षणाचा पाया मानला जातो. ज्या प्रमाणे इमारत बांधताना पाया पक्का असावा लागतो. त्या प्रमाणे शिक्षणात विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगिण विकासासाठी प्राथमिक शिक्षण सुयोग्य व दर्जेदार असले पाहीजे. शिक्षणाचा हा पाया पक्का करण्याची जबाबदारी प्राथमिक शिक्षकावर आहे. या धावत्या जगात जीवन जगत असताना प्रत्येकाला हवा असलेला व्यवसाय, नोकरी मिळणे कठीण झाले आहे. आपल्या व्यवसायात आनंदी, समाधानी असणे ही महत्वाची बाब आहे. त्यावरच आपली कार्यक्षमता, परिणामकारकता अवलंबून असते. म्हणूनच सोलापूर शहरातील प्राथमिक शिक्षक आपल्या व्यवसायात समाधानी आहेत का? त्यांचा व्यवसाय समाधानाचा आणि परिणामकारकतेचा कांही संबंध आहे का? हे पाहण्यासाठीच "सोलापूर शहरातील प्राथमिक शिक्षकांच्या व्यवसाय समाधानांचा व अध्यापन परिणामकारकतेचा सहसंबंधात्मक अभ्यास करणे" ही समस्या निवडली आहे.

कस्तुरबाई कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, सोलापूर येथिल प्र.पाठक डॉ. जगताप ह.ना. यांचे प्रस्तुत संशोधना संबंधी, विषयी निश्चिती पासून ते संशोधन कार्य पूर्ण होईपर्यंत सदैव मागदर्शन व प्रेरणा मिळालेली आहे. त्यांच्या या प्रेरणेमुळेच मी माझा हा शोध प्रबंध पूर्ण करु शकलो. त्याबद्दल मी त्यांचा सदैव ऋणी आहे. प्रस्तुत संशोधन करतेवेळी सोलापूर शहरातील

SHIVAJI UNIVERSITY LIBRARY KOLHAPUR

BARR. BALASAHEB KHARDEKAR LIBRARY
SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR.

ज्या मराठी माध्यमाच्या शाळा निवडल्या होत्या, त्या शाळेतील मुख्याध्यापक, शिक्षकांनी बहुमोल सहकार्य केले. त्याबद्दल मी त्यांचा मन:पूर्वक आभारी आहे.

संशोधनासाठी संदर्भ साहित्य वेळोवेळी उपलब्ध करुन देणारे ग्रंथपाल श्री चलवादी, श्री सावनजी यांचा मी आभारी आहे.

हा शोध प्रबंध पूर्ण करीत असता वेळोवेळी प्रोत्साहन व सहकार्य करणारी पत्नी सौ. अलका मुंढे, मित्र प्रा. तुकाराम शिंदे, प्रा.डॉ. सिताराम चव्हाण यांचा ही मी ऋणी आहे.

मी ज्या महाविद्यालयात सेवा करतो त्या महाविद्यालयाचे प्राचार्य श्री कळसेसर व इतर प्राध्यापकांचे सहकार्य नेहमीच मिळाले त्यांचा ही मी आभारी आहे. मी ज्या संशोधन केंद्रातून एम्.फिल्. करतो त्या महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. भिंताडे, प्रा. डॉ. गायकवाड व इतर प्राध्यापकांनीही मार्गदर्शन करुन संशोधन कार्य पूर्ण करण्यास हातभार लावला त्याबद्दल त्यांचा ही मी ऋणी आहे.

संशोधनाचे सर्वप्रकारचे टंकलेखन व मुद्रण अतिशय तत्परतेने श्री. योगेश स्वामी यांनी करुन दिल्याबद्दल त्यांचा ही मी आभारी आहे.

सोलापूर

डिसेंबर 1999

Mundhe H.B.

श्री. मुंढे एच्.बी.

BARR. BALASAHEB KHARDEKAR LIBRARY
SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR.